

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De b[ea]to Vincentio martyre. Sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de sctō Vincentio

mon ipm suffocavit. In pfecto dicit beata agnes. Ille cui voluntate volebat pfcere pntem in euz accepit: et occidit: demones qpe sunt iusticiarij dei: q erit a seipis hnt voluntate mala: a deo tñ iustā accipiūt potest. j. Re. xvij. Spūs dñi mal⁹ insilyt in saul. Est em malus ppter iniquā voluntatem: sed est spūs dñi quo ad sibi datam potestatem.

Secdo vicit ardorē combustionis. Vicarius em pfecti noie aspalius fecit eā in ignē copiosum iactari: sed diuina grā refrigeriū sibi dedit. Ecci. ij. In medio ignis nō sū estuata. Flāma autē i duas ptes diuisa sedinosum plm exurebat.

Tertio vicit ferrozē occisionis. Fecit em pdictus vicari⁹ eā in gutture gladio ferri qd ipa cū oi patientia sustinuit. sicq celestē palmā adqsiuit: passa tpe Constantini magni q cepit anno dñi. cccij. Prt itaq quō brā agnes armis charitatis armata victoriosa semp inf tormenta permansit. Jō nūc in celis cū chō regnat gloriosa. Apoc. ij. Qui vicerit dabo ei sedere meū i throno meo: sic et ego vici et ego autē gloriosior apparet ei⁹ victoria q i teneri etate sic pstanter triumphauit. Erat ei dum passa ē etatis tredecim annoz tñ Jō de ipa dicit Amb. li. de virginibz. Scrupere vniuersi q tā diuinitas testis extiterit q adhuc arbitra sui p etate eē nō posset. Fecit deniq vt ei de deo crederet cui de hoie adhuc non credebatur. qd vltra naturā est h de auctore nature est. Nouum martyrij gen⁹: nondū idonea pene et tā matura vicitone. Hec Amb.

Tertia est dignitas gloriose claritatis. J. Re. ij. Quicūq honorificauerit me glorificabo eū die dñs. Glificauit aut dñs beatā agnetē et clarere eam fecit tripliciter.

- Primo prudentia verborz
- Secdo scimonia factorz.
- Tertio euidētia miraculoz

Primo prudentia verborū vt puz in rāsonibz suis ad pfectū et filium ei⁹. Vnde legendā. Prouer. xvij. In facie prudentis lucet sapia.

Secdo scimonia factorz Prouer. vi. Non extinguet in nocte lucerna ei⁹. Judith. xv. Tu gloria hierlm: tu gloria isrl: tu honorificentia ppli eo q castitatem amaueris.

Tertio claruit euidētia miraculoz. Ps. Illuxerunt coruscationes tue orbiterre. Filiū em pfecti a diabolo suffocātū orone sua suscitauit: et suscitauit publice chm pdicauit. Prefectus aut vīsō tāto miraculo eā liberare voluit sed pserpionē metuēs vicari⁹ dereliquit et tristis abiit. Jre octaua die mortis sue parentibz suis iuxta tumulū ei⁹ vigilantibus apparuit chorus pginū fulgentiū inf q̄s erat beata agnes: et a dextris ei⁹ agn⁹ nūc candidior dicit. Congaudere meū q: cū his oibz lucidas sedes accepi. Constantia aut pgo filia Constantini lepra grauissima laborans ad tumulū ei⁹ veniens et orans obdormiuit. viditq beatā agnetē dicentē sibi. Constantia si in chm credideris: primo liberaberis. Qui glās aut iuuent se sanatā. Que baptisimū recipies sup corp⁹ scilicet agnetē: bac silicā fecit: et ibi in pginitate deges: mltā p exēplo suo ibidem pginēs aggregauit. Ex dicitis itaq puz qm brā agnetē veste nuptiāli pznata pgo fuit sapientissima semp pata. Jō cū sponso chō introiuit ad celestes nuptias. Rogem⁹ igit hāc sacramētū mā pginē vt ei⁹ meritis et palz veste nuptiāli sp inueniamur induti et ad celeste regnū semp introire pati: Amen.

De brō Vincentio martyre. Sermo.

Exiuit vincēs vt vinceret. Apoc. vj. Vincenti dicitur dñs qd hnt vincēs iean dia: vt victoria tenēs. Ex stute nāq fides vicit mūdū et oia q in mūdo sunt. j. Jo. vi. Hec ē victoria q vicit mūdū fides nra. Heb. xj. Sati p fidē vicerūt regna. Jdeit eo tā pnt nois quēntiā q pnt victorie ex cellentiā d q vate deo dicitur sum⁹. Recre d brō vincentio sumūf ad pns vba ppolita: vitz Exiuit vincēs vt vinceret. Exiuit in quā ab oi iordinato et carnali affectu ad stadiū spūalis certamis vincens scipm vt vinceret mūdū. Vicit aut brūs vincenti⁹

ria p̄cipue q̄ sunt in mundo.

Primo vicit errore falsitatis per sapie-
ntialem claritatem.

Secundo vicit amore mundanitate p̄ dicit
Tercio vicit terrore pe (nale charitate.
naltraq̄ per sp̄ialem firmitate.

De his tribus dicit Aug⁹. Et cū oibus
errorib⁹: amorib⁹ ⁊ terrorib⁹ vincat hic mū-
dus martyria scōꝝ docēt ⁊ docuerūt

Primo vicit errore falsitatis p̄ sa. rē.
Dund⁹ q̄ppe plen⁹ est errore ⁊ fal-
sitate. Semp̄ p̄dito: est mund⁹: q̄e
temp̄mittit r̄n̄ sp̄ labore cruciat. Eccl̄s. ij.

Luncti dies ei⁹ laborib⁹ pleni sūt ⁊ erūnis
Et eiusdē. iij. Laborare nō cessat. Greg.
Dens avari q̄ p̄n̄ ex abundātia requitez
q̄siterat postea ad custodiā graui⁹ laborat.

Istem securitate p̄mittit sed semp̄ timores
ingerit ⁊ multis exponit piculis. Seneca.
Dives quē tu felice putas cunct⁹ admirā
tib⁹ doleret: sepe suspirat: multi illū comitā
tur sic cadauera lupi. Ps. Posuisti arma

mentū ei⁹ formidine. Et iob. ij. Cum par-
te semp̄ insidias suspicaf. Itē mund⁹ pro-
mittit solationē ⁊ gaudiū sed amaritudi-
nē adducit ⁊ luctū. Boeci⁹ lib. de solati.

Quā multis amaritudinib⁹ hūane felicitas
dulcedo respersa est. Prouer. xij. Ri-
sus dolore miscbit ⁊ extrema gaudij lu-
ctus occupat. Hec supradicta p̄mittēbat
mund⁹ diuiti illi de q̄ dicit Lu. xij. Diuit⁹ cu-
iustā ager vberes fruct⁹ attulit ⁊ c. qui di-
cebat Anima mea mlt̄a bona habes ⁊ c. Re-
quiesce: comede ⁊ bibe ⁊ c. sed errore ⁊ fal-
sitate mundi decept⁹ est. Un̄ audiuit vo-
cem dicentē sibi. Stulte hac nocte repetēt
a te animā tuā ⁊ c. Patet itaq̄ qm̄ mund⁹
plen⁹ est errorib⁹ ⁊ falsitatib⁹. Sz h̄mōi er-
rores ⁊ falsitates vicit beatus Vincenti⁹ p̄
vere sapentie luminositate. Sic em̄ dicit
Augustinus. xij. de tri. Rex diuinaz scie-
tia p̄rie sapia nomiaf. Et ipsi sapientie sic
dicit idem Aug. xij. de tri. deputat supe-
rior pars rōnis. q̄ vt ip̄e in eodē lib. di. intē-
dit rōnib⁹ eternis. s. diuisi sp̄iciendis ⁊ cō-
sulēdis: ⁊ p̄ reglas diuinas dirigit act⁹ hu-
manos. Itē p̄a sapientia illuminat intel-
lētū ad cognitionē diuinorū ⁊ eternorū: ostē-
dendo falsitate ip̄alium ⁊ mundanorū. Itē
p̄ sapientia vincit error ⁊ fallacitas mūdi.
Itē dicit Bern̄. Inuenisti plane sapie-

tiā si hui⁹ mundi desiderabilia parū spen-
das: si eternā patriā toto desiderio ꝓcupi-
scas. Inuenisti plane sapientia si hec tibi sa-
piunt. put sunt. Hec ille. Apparuit autē hui⁹
Vincentij sapia p̄cellens marie ex tribus.

Primo ex pontificis attestatiōe

Secundo ex fidei defensione.

Tercio ex p̄sidis p̄futatione.

Primo ex pontificis atte-
statione. Valer⁹ em̄ eps cur⁹ erat diacon⁹
p̄pter suā sapiam ⁊ eloquentiā diuini verbi
curā ⁊ responsa faciēda p̄fide sibi cōmisit
Eccl̄. xv. Impleuit eū dñs sp̄i sapie ⁊ in-
tellectus. Et puer. ij. Br̄s hō q̄ inuenit
sapiam ⁊ q̄ affuit prudentia.

Secundo ex fidei defensione.

Per sapiam em̄ dei q̄ lucebat in eo veritas
tem fidei p̄uise defendebat. Prouer. xxiij
Vir sapiens fortis ē. et Sap. vij. Sapias
non vincit malicia.

Tercio ex p̄sidis p̄futa-
tione. Suis em̄ sapientissimis r̄sionib⁹ p̄-
sidem dactianū p̄fuit. Lu. xij. Ego da-
bo vobis os ⁊ sapiam cui nō poterūt res-
tere ⁊ d̄dicere oēs aduersarij v̄i Prouer.
In labijs sapient⁹ inuenit sapia.

Secundo vicit amore mundanitate
p̄ cordiale charitate. Unum enim
Priorum si fortius fuerit vincit reli-
quū. sic calidū intensū vincit ⁊ destruit fri-
gidū. Amor autē mundi ⁊ amor dei p̄riant
Itē Aug⁹. Duo sunt amores. amor dei: et
amor mundi. sz vbi est amor mūdi nō pōt
intrare amor dei. Un̄ p̄t inf̄ eos opposi-
tio ⁊ p̄rietas. Amor igit dei si verus fue-
rit et feruens vincit oīno amorem mundi.
Chrys. Vere non ē sup̄ terrā qd̄ amet qui
donū dei in p̄itate gustauerit. Erat autē in
brō vincētiō charitas diuina feruens ⁊ in-
tensa. Itē in ip̄o fuit amor mundanitate
penitus extinct⁹. Habuit etiā diuina cha-
ritas in beato Vincentio triplex principa-
le incendium.

Primū ē incendiū affectionis imutabilē
Secūm est incendiū locutionis inuincibilē
Tercū ē incendiū opationis admirabilē

Primū est incendiū affe-

Ber. De sctō Vincentio

tionis immutabilē. Cañ. viij. Aque multe
nō poterunt extinguere charitatē. Unde
Amb. in ser. bui^o diei. Torquet vincen^o
vincti: flagellat: s; inuict^o p sctō noie ani
mus nō pcurit: pl^o ardēs igne zeli q̄ ferri

Scđm fuit incendiū locu
tionis inuincibilis. Ecci. xxvij. Surrexit
belias q̄n ignis z s; bñ illi^o q̄n facula arde
bat. Un̄ cū brūs valeri^o cū mansuetudine
rñderet p̄sidi daciāno: feruens spū p̄cipit
in hanc vocē vincen^o z ait epō. Quid sub
murmure mansuetoz p̄boz superbū hūc
alloquer^o: Exclama poti^o z increpa in fi
delem istū nō christicolā. Et ad tyrannuz
dixit. Exurge z toto malignitatis spū de
bachare. Plus em̄ videbis me posse dum
torqueor q̄ possis ip̄e q̄ torques Barth.
xij. Ex abundantia cordis os loquit.

Tertiu est incendiū opatio
nis admirabil. Letabat enim in torment
z sursum erect^o luminib; dñm deprecabat
Un̄ exclamat Prudent^o. O miles iunctissi
me fortissimoz fortior: a te seua et aspera
tormenta tremūt victoriē. ij. Co. xij. Placeo
mibi in p̄secutionib; z in angustijs p̄ ch̄o.

Tertio vicit terrore penalarū p̄ s̄
ritualē firmitatē z p̄stantiā Lu. xij
Ne terreamini ab his q̄ oc. cor. z c.
Constantissim^o p̄fecto atq; firmissim^o sep̄
fuit brūs vincen^o nec in aliq̄ ex cōminati
onib; p̄sidi terrebat. Manifesta autē fuit
eius firmitas tripl̄.

Prio qz fuit in locutione p̄tuosus.
Scđo qz fuit i passiōe victoriosus
Tertio qz in p̄sumatione gl̄iosus

Prio qz fuit i locutione p̄tuosus.
Un̄ cū sibi diceret daciān^o. Nullū erit tor
mentoz gen^o qd̄ tuū p̄tereat corp^o. Bea
tus vincen^o rñdit. h̄ est qd̄ sp̄ optauī. Ne
mo mibi te amabilior ē: tu sol^o ad mea vo
ta p̄cordas. Nolo vt aliqd̄ minus d̄ sup
plicijs z c. Rom. v. Gl̄iamur in tribulatio
nib;. Vere laudabile virū q̄ sic tormenta
p̄ ch̄o s̄stiebat: sic in tormentis gaudebat
Sic inf̄ tormenta immobil^o et i fide firmissi
mus p̄sistebat Ecci. v. Esto firm^o i via dei

Scđo fuit in passiōe victo

riosus Sap. x. Certamē forte dedit illi vt
vinceret. Habuit autē p̄cipue triplex vincti
simū certamen. **P**rimū in oculo in q̄
fecit eū daciān^o toto corpore s̄stendi z vincte
sum diuersis vulncrib; cruciari et mēbris
om̄ib; dissipari. Sicq; cruciatū ferreis peg
ctinib; vsq; ad intima costaz defixis lamina
ri. ita vt vndiq; sanguis efflueret z solutis
costaz compaginib; viscera interna paty
rent. **S**cđm certamen habuit in cruciatu
le incendiū vbi torū corp^o vinctis ferreis ape
rit: ardentes lamine insigunt: vulnera vul
nerib; imp̄munt: sal insup in ignez spargit
vt in corpus e^o vndiq; vulneratū resiliēs
stridentib; flāmis crudel^o comburat. ps.
Igne me examinasti. **O**stēribilia q̄ntu
delia tormenta nec tñ in aliq̄ dolebat vincti
centius s; magis ac magis exultabat. **H**ec est
gl̄ia nomis ch̄iani. **T**ertiu cert
tamen habuit in carceris ergastulo vbi ty
rannuz fecit testas acutissimas congerit
ligno pedes affigi: z sine oi humano solap
cio derelinq;. Sed multa ibi recepit a to
mino solacia. **P**rimo lucē ineffabilē. **S**cđo
flor redolentiā. **T**ertio pedū solutiōnē et
angelicā societate. Cū autē auisset daciā
nus qm̄ custodes carceris videntes qd̄ ty
tus erat p̄ rimas carceris ad fidem p̄uerti
sunt: amens effect^o ait. Et qd̄ ampl^o factu
mus: Ecce vincti sumus.

Tertio apparuit in p̄sum
matione gl̄iosus. Tandē em̄ iussit daciā
nus eū poni in lecto molli vt vel sic eū allu
ceret vel recreatū nouis eū supplicijs terrib
puniret. In illo at̄ lecto cū paululū q̄ntū
set statim sp̄m gl̄iosum dño tradidit circa
annū dñi. cclxxvij. Iussu autē daciāni cor
pus e^o bestijs z aumb; deus: andū exponit
sed angeloz custodia i tractū referuat. De
nig; corū i gl̄iuie deditus alias aues et
am se maiores impetu alap abegit z lupū
accurrentē morib; z clamorib; effugauit.
Qd̄ audiens daciān^o ait. Puro qz nec meo
tuū potero supare. Iussit q̄ ip̄m cū inge
ti mola in pelagus pyei: sed ip̄s nauis ve
locius litora corp^o petiit. qd̄ a qdā matro
na z qbusdā alijs ipo reuelante inuenit et
honorat z honorifice sepelit. Sic q̄ p̄
gl̄iosus martyr q̄q; victoriosus fuit bea
tus vincen^o. Aug. Beatus vincen^o vt

De scō Paulo Fo. CLXXVIII

at in p̄bis/vicit in penis/vicit in p̄fessioe/
 vicit in tribulatioe/vicit exultus/vicit sū/
 merus/vicit viuus/vicit mortuus. Hec
 Aug. Recte in quā dicitur est vincens. Re
 cre de eo dicitur qm̄ exiuit vincens vt vin
 ceret. Hanc in quā p̄ merito victorie obti
 ner in celis coronā gl̄ie Jac. j. Bt̄is vir q̄
 suffere tentationē: qm̄ cū p̄batus fuerit: ac
 cipit coronā vite quā repro misit de d̄i
 gentibz se. et Ap. iij. Qui vicerit dabo ei
 sedere mecū in throno meo. Hunc q̄ tā
 gl̄iosum martyre tota animi deuotione ve
 neremur: hunc in patronū et aduocatū no
 strū apud deū assumam: q̄tinus ei? meri
 tis illā a d̄no gr̄am assequimur: qua p̄ sp̄a
 les nequas victoriā: et radē in celis p̄petu
 am gl̄ie coronā obtinere mereamur: Amē.

De beato Paulo apostolo
 lo Sermo.

Uis electiois

est mihi iste Act. ix. Couersio
 Sti pauli facta est eodē anno q̄
 ch̄is passus ē et stephan? lapidat? anno n̄
 naturali s̄z emergenti. Nam d̄ns. viij. kal.
 apl̄s passus ē: et stephanus eodē anno ter
 tia die augusti lapidat? paul? p̄o. viij. kal.
 februarij p̄uersus. Celebrat aut ei? conuer
 sio ab ecclia p̄ tres rōes. Prima ē ratio
 exēplationis. vt vici p̄ hoc exēplū nemo
 desperet de venia cū ch̄is suo p̄secutori tā
 tā gr̄am dederit. ps. Cor contritū et humi
 liatū de? nō despi. Ber. Haio: est dei pie
 tas q̄ quis iniquas. Secūda est rō p̄ sola
 tionis. Nā sic ecclia magnā tristitiā et an
 gustiā sustinuerat in ei? p̄secutione: ita ma
 gnū gaudiū recepit in ei? p̄uersioe q̄ fact?
 est lumen toti? ecclie. Hester. v. Noua lux
 ori visa est: gaudiū: honor et tripudiū ap̄
 oēs. Tertia est rō gr̄a actionis. vt vici
 gr̄as agam? deo de tā mirabili p̄uersione
 et q̄ car? fruct? tanta utilitas puenit ecclie
 sic. q̄ de seuisimo p̄secutore subito fact? ē
 fidelissim? p̄dicator: de vase p̄ditiois subi
 to fact? est vas electionis. i. vas a deo spe
 cialit? electū vt gr̄a et sapia dei impleret p̄
 quandā excellentiā. Pro cui? euidenti de
 claratione p̄siderande sunt tres p̄ncipales

excellētie siue p̄minētie q̄ fuerunt in eo.
Prima est excellentia special? vocatiois:
 Secūda ē excellentia spirital? illuminatiois
 Tertia ē excellentia p̄ualis p̄fectionis:
Prima igit est excellentia specialis
 vocatiois q̄ facta est in p̄uersione
 sua. Excellit aut? vocatio beati pau
 li vocacionem alioz ap̄loz p̄cipue triplē.
Primo q̄ p̄re ceteris mirabil?
Secūdo q̄ p̄ ceteris honorabil?
Tertio q̄ p̄ ceteris laudabil?

Primo q̄ p̄re ceteris vo
 cationibz alioz. i. ap̄loz est mirabil?. Fuit
 em̄ hec pauli vocatio multū mirabilis tri
 pliciter. **P**rimo ex parte p̄ncipiū effectiū
 .i. ipsiās ch̄i q̄ ibi oñdit suā mirabilē porē
 riam. vñ dicit ei. Durum est tibi p̄ stimu
 lū calcitrare. subito em̄ eū imutauit. Ido
 statim dicit paulus Dñe qd me vis facere
 Vide quantā obedientie p̄mptitudinē tā
 ostendit. Aug. sup illo ybo Vocatus agn?
 a lupis facit agnos de lupis Jam parat se
 ad obediendū q̄ p̄us seniebat ad p̄sequen
 dum. Itē oñdit ibi suā mirabilē sapiam i
 hoc q̄ eū a tumore supbie deiecit oñdedo
 insignia humilitat? nō sublimia mactat?
 Ego inqt sum iesus nazarenus et. Glosa.
 Non dei aut dei filiū se vocat: s̄z humilita
 tis inqt mee suscipe ifirma et superbie tue
 squamas deponē. Itē ibi oñdit suā mira
 bilem clementiā in hoc. q̄ euz existentē in
 voluntate et actu p̄sequēdi sic vocauit Ha
 bebat em̄ p̄uauū affectū. q̄ vt d̄: Act. ix.
 Erat spirans minaz et. Habebat p̄uersū
 conatum: quia accessit ad p̄ncipem sacer
 dotum et. quasi se ingerens. Habebat p̄
 nitiosum actum. quia ibat vt victos p̄er
 duceret hierusalem et ideo iter eius pesti
 mū erat et tamen p̄sum diuina misericord
 dia conuertit Similiter s̄z non sic mirabil
 liter ostendit p̄ssimus ipe dominus ad re
 uocandos et conuertēdos peccatores mul
 tipliciter suam potentiam per culus confi
 derationem inducantur ad timorē. Eccl.
 j. Unus est altissimus creator omnū oī?
 potens rex et metuendus nimis. Martb.
 t. Eum timete qui potest et animā et cor?
 pus perdere in gehennam. Timor autē
 iste retrahit a pctō et vocat ad bonū op̄?
 pellēdo. Eccl. j. Timor dñi expel. pec. Et